חורשף צהוב Atractylis carduus – פורח במדבר, בחולות ובמישור החוף (יולי 2015)

כתב: אבי שמידע

חורשף צהוב *Atractylis carduus* הוא בן-שיח קוצני רב-שנתי דליל בנופו, רובו עשבוני והוא מעוצה רק בבסיסו; גובהו 15-25 ס"מ. העלים וחפי המעטפת של קרקפת הפריחה קוצניים ובכך נבדל ה**חורשף** ממיני **דרדר** שבהם העלים אינם קוצניים. הגבעולים קירחים וגונם לבנבן. העלה מוארך, מחודד ודוקרני מאוד בקצהו. הקרקפות דמויות חרוט או כד ולהן עלי מעטפת קוצניים רבים הרעופים זה על גבי זה. גב עלה המעטפת שעיר מעט וקוץ ארוך מסועף בקצהו. כל הפרחים צינוריים וצבעם קרם-צהוב חיוור. בדרך כלל כל פרחי התפרחת הם דו-מיניים. הזרעונים שעירים, בעלי ציצית שערות מנוצה.
הפריחה נמשכת מן האביב עד ראשית הקיץ שיא הפריחה של ה**חורשף** ה**צהוב** אמנם באפריל, אולם תפרחות יחידות אפשר למצוא כמעט כל השנה.

חורשף צהוב.עוז גולן ©
להגדלה – לחצו על התמונות

תפוצה ובית-הגידול: צמח מדברי הנפוץ בכל האזור הסהרו-ערבי בארץ. שכיח בחולות הנגב – בחולות חלוצה, מישור ימין וחולות הערבה. לעיתים נדירות אפשר למצוא פרטים של חורשף צהוב גם מחוץ לאזור החולות, כמו למשל בדרגשי גיר קשים בקניוני מדבר יהודה ומצפין לכורכרים ולחולות במישור החוף. כמו כן גדל בסלעים יובשניים "חמים" במדבר הקיצוני. מין זה כולל שלושה אקוטיפים: אחד בסמוך לחוף הים, השני באזורים הפנימיים של מישור החוף ושלישי בנגב. האקוטופים נבדלים ברוחב עליהם. במקצב פריחתם ובעמידותם בפני רסס מי ים (ויזל,ליטב ואגמי, 1975).

מינים קרובים: ארבעה מיני **חורשף** גדלים במדבר, שלושה בני-שיח ואחד חד-שנתי.

בנוסף ל**חורשף צהוב** נמצא גם את המינים הבאים: **חורשף נאה** הגדל בעיקר בנגב המערבי במשטחי לס או חול מיוצב, ויוצר כתמי פריחה ורודים נמוכים. זהו צמח חד-שנתי שגובהו 8-12 ס"מ. פרחי ההיקף של התפרחת גדולים ומשמשים לפרסומת ורק פרחי המרכז הצהבהבים מכילים אברי מין. **חורשף חום-קשקשים** הוא מין מדברי הדומה בחזותו ל**חורשף צהוב** וקשה להבדיל ביניהם כשאינם בפריחה, אלא שצבע תפרחתו ורוד-סגול והקרקפת עבה במיוחד. זהו בן-שיח הגדל במעונות אבניים היבשים ביותר במדבר. גם למין זה וגם ל**חורשף קטן-קרקפת** פרחים סגולים אך קרקפותיו של **ח. קטן-קרקפת** קטנטנות.

חורשף נאה. גדי פולק ©

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א 2015 חורשף צהוב Atractylis carduus – פורח במדבר, בחולות ובמישור החוף (יולי 2015), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.
https://www.kalanit.org.il/atractylis-carduus-07-2015